

ACTIVITATS DE CIÈNCIES SOCIALS PER A ESO

QUAN EL CORONAVIRUS VA CANVIAR EL MÓN

QUÈ HA CANVIAT?

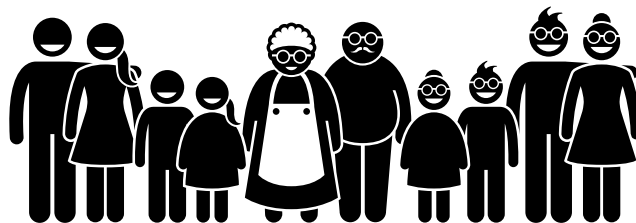
La situació de pandèmia i les mesures que s'han generat per frenar-la (entre elles, el confinament), ens fa pensar que el món ha canviat de cop i volta.

És així?

Pensa amb aquelles **coses que han canviat**, i aquelles que **no ho han fet**, en...

La teva vida
personal

La teva família

El teu poble o
ciutat

El món

TEMPS AL TEMPS

Durant l'any 2020, la preocupació i les reaccions al COVID19 han estat/van ser molt canviants amb poc temps.

Amb només els tres primers mesos de l'any va passar de ser un virus desconegut al gran tema de preocupació mundial; de no saber-se'n gairebé res, a finançar-se'n milers d'estudis. L'opinió social també ha canviat molt: de ser un tema poc preocupant del que fins i tot es feia burla, a ser un tema que ha generat pànic. També ha canviat molt l'estat anímic de les persones de tot el món.

Per poder ubicar tots aquests canvis, ens hi pot ajudar fer una línia del temps, una cronologia. En aquestes es pot veure com ha anat canviant l'estat d'opinió, les polítiques i les mesures en funció de l'evolució i la difusió de la malaltia. En aquest enllaç pots trobar una cronologia de l'evolució dels primers mesos:

<https://interactius.ara.cat/coronavirus/cronica-pandemia>

Però, i tu? Quina ha estat la teva cronologia en la vivència del COVID?

Fes una línia del temps i marca'n referències temporals (mesos, per exemple).

Marca-hi fets que per a tu hagin estat importants i que tinguin alguna relació amb la pandèmia, des dels més personals als més globals.

També pots establir períodes: poden ser circumstancials (per exemple, el temps de confinament sense sortir de casa, el curs, etc) o també intrapersonals (per exemple, períodes en què no hi donaves importància, períodes en què t'hagis angoixat, etc).

Podeu comparar els cronogrames amb les companyes i companys de classe. En què s'assemblen? Hi ha algun fet que us hagi marcat a molts? Quins elements han fet que les vostres vivències fossin diferents?

2020

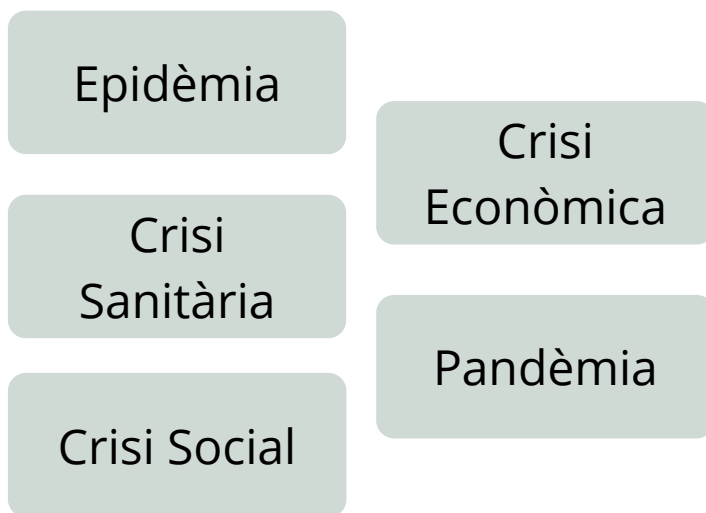
TOT ESTÀ CONNECTAT?

Amb el que has viscut, el que has vist, has sentit i has interpretat t'has pogut fer una idea del que ha passat i el que està passant. Intenta explicar-ho amb un mapa conceptual, lligant aquests conceptes.

Si creus que hi falten elements, pots incloure'ls. Normalment no hi ha mai una sola causa!

Fenòmens generals

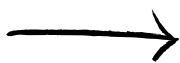

Fenòmens concrets

- Augment de la mortalitat
- Mobilitat internacional
- Confinament
- Tancament de fronteres
- Augment del consum d'internet
- Saturació del sistema sanitari
- Estudiar i treballar des de casa
- Disminució de la contaminació
- Disminució de la mobilitat
- Organització de solidaritat veïnal
- Polítiques de prevenció
- Polítiques de contenció
- Polítiques de desescalada
- Polítiques de reactivació econòmica
- Augment de les videotrucades
- Incentivació del comerç local
- Impacte emocional

Pots relacionar els diferents fenòmens amb fletxes per marcar les relacions de causa i conseqüència i amb gargots per marcar les relacions de contrarietat: coses que es fan per anar en contra d'alguna cosa o per frenar-la.

Poseu en comú els diferents mapes amb la resta de la classe i amb la vostra professora o professor.

NO ÉS EL PRIMER...

Per carta dels Procuradors de la ciutat de Tortosa, tenim notícia certa que en ella hi ha contagis de peste declarada (que Déu ens en guardi).

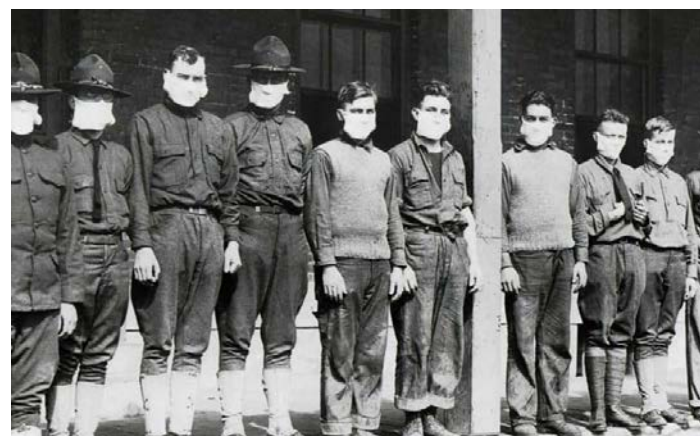
Per aquest motiu intransigim la deliberació del Savi Consell de Cent i avui hem manat reunir-se la Junta del Morbo.

Us ho notifiquem a Vostra Majestat i us supliquem que no es doni entrada a persones, robes ni mercaderies que vinguin d'allà. I així mateix hem manat (...) que tres dies després de la publicació d'aquesta crida, feta a dia d'avui, no es permeti l'entrada a la ciutat a cap persona que no porti la pòlissa de salut signada i segellada.

Guardi Nostre Senyor a Vostra Majestat
Barcelona
Febrer de 1650

Imatges de la Grip Espanyola (1918)

 Pots buscar informació d'aquests contextos. Quines semblances i quines diferències trobeu entre aquestes situacions passades i l'actual?

PER QUÈ NO ÉS IGUAL?

Els efectes del Coronavirus han sigut molt diferents en diferents països. Hi ha llocs on ha mort molta gent i d'altres on no ha afectat tant.

 Per què creus que es donen aquestes diferències?

Encercla les causes que penses que expliquen els efectes desiguals del coronavirus en diversos països i marca quines creus que són principals i quins poden influir.

Perquè la biologia de les persones és diferent segons el país	Per les decisions polítiques que s'han pres	Pel clima
Pel sistema sanitari	Per les actituds de la ciutadania	Pel tipus d'alimentació
Per l'envelliment de la població	Pel tipus de cultura	Per la densitat de població
Per l'existència d'altres pandèmies	Pels materials, recursos i sistemes d'higiene i salubritat	Per la mobilitat de la població

Pots comprovar l'evolució de la COVID19 al món a:

<https://www.nytimes.com/interactive/2020/world/coronavirus-maps.html>

SOM PAISATGE

Rambla de Barcelona

inicis de març de 2020

Pere Tordera. "La Barcelona buida" Diari Ara

inicis d'abril de 2020

Dani Ríos. "La Barcelona buida" Diari Ara

El confinament ha fet canviar el nostre dia a dia. De manera molt especial, ha canviat la manera com fem servir els espais. També han canviat els sons, els sorolls i els colors dels paisatges. Ha fet canviar els paisatges del nostre entorn.

- Què és el que més t'ha sobtat dels paisatges del teu poble o ciutat durant el confinament?
- Com ha canviat el paisatge sonor del lloc on vius?
- Creus que les persones formem part dels paisatges?

IGUALTAT DESIGUAL

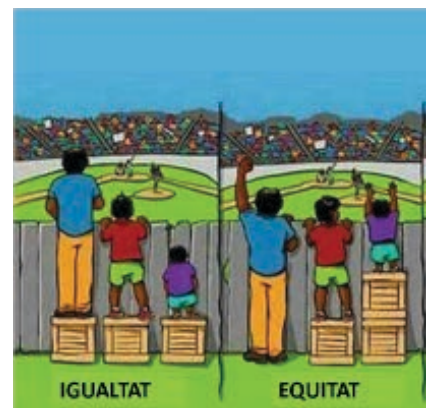

La pandèmia i la seva gestió han agreujat les desigualtats socials i econòmiques. Unes desigualtats que ja hi eren i que s'han fet més evidents i més pronunciades.

Com pot ser que hi hagin crescut les desigualtats si les mesures s'han aplicat a tothom per igual? Fixa't en aquesta imatge: què passa quan s'apliquen mesures iguals sobre persones que es troben en situació de desigualtat?

Per grups, penseu en les vostres experiències personals i en les situacions que conegueu del vostre poble o ciutat.

Quins són aquells elements que generen o han generat situacions de desigualtat en el vostre poble o ciutat quan les normes han estat iguals per a tothom? Coneixeu mesures per pal·liar aquestes desigualtats?

Imatge extreta de:

<https://blog.aquas.cat/2016/09/29/desigualtats-salut-infantil/>

(p.ex: la mesura de confinament ha estat igual per a tothom, tant per als que viuen en cases grans com pels que viuen en habitacions petites; la mesura d'estudiar en línia ha estat igual per a tothom, tant per als que tenen internet a casa com per als que no en tenen; la mesura de no poder acompanyar als hospitals ha estat igual per a tothom, tant per als que se'ls estava morint un familiar com per als que no, etc).

RECUPERAR O REPENSAR?

Una de les conseqüències del confinament ha estat la rebaixa de la contaminació perquè hi ha hagut menys vols, menys trànsit, menys moviment a algunes fàbriques, etc.

Però: quan les activitats es reempreguin, tornarà la contaminació?

Moltes persones estan reclamant aprofitar aquesta "parada" per repensar les maneres de fer i frenar la crisi climàtica.

Creus que és possible? Què creus que s'hauria de fer per aprofitar aquesta situació per crear nous models socials i econòmics més sostenibles?

El Temps Quin temps fa ara? Previsió Fotos Càmeres Notícies

La contaminació a Barcelona cau i marca mínim històric

Les restriccions preses contra la propagació del coronavirus deixen l'atmosfera més neta en dècades a Barcelona

Néstor Gómez
24/03/2020 - 13:01 | Actualitat

TEMA: CORONAVIRUS

<https://www.ccma.cat/el-temps/la-contaminacio-a-barcelona-cau-i-marca-minim-historic/noticia/2999423/?fbclid=IwAR3sD7oFAnMfTYXEh7uRy7OAvqNQnrgODLK3lldfgFyl2ajq8n60z1JeqGg>

https://www.nationalgeographic.com.es/ciencia/planeta-principal-beneficiado-por-coronavirus_15325

El planeta, el principal beneficiado por el coronavirus

El parón provocado por las cuarentenas frente al coronavirus causa estragos en la economía, pero beneficia al medio ambiente. Estos son algunos ejemplos de como se ha reducido la contaminación en los últimos días.

Holandeses avanzan en el escenario pospandemia y proponen un modelo económico basado en el decrecimiento

Por El Clarín de Chile | abril 23, 2020 | Economía | 35 Comentarios

Grups ecologistes reclamen que es mantingui més espai per les bicicletes i els vianants després de l'epidèmia de la Covid 19

<https://www.youtube.com/watch?v=QSgck-AL-g8o>

ENS UNEIX O ENS SEPARA?

Aquest virus...ens uneix o ens separa? Per què diries que ens uneix? Per què diries que ens separa? Et sents més unida o unit a les persones del teu voltant? I amb les persones de tot el món?

ENS UNEIX PERQUÈ ARA TOTES LES PERSONES, TOTA LA HUMANITAT, ENFRONTEM UN PROBLEMA I UN REPTA COMÚ: O ENS EN SORTIM TOTS O NO SE'N SURT NINGÚ!

Ens separa i ens fa tenir por del contacte amb les altres persones. Ara ens mirem tots amb desconfiança.

Malgrat la distància, jo tinc la sensació que ara sóc més a prop dels altres: perquè tots hem viscut aquesta situació i ens ha afectat, i ens hem hagut de donar suport i d'ajudar. Ara quan pregunto a algú "com estàs?", em contesta de veritat.

Sembla que els governs de cada país ho hagin de gestionar per separat, competint amb els altres a l'hora de comprar materials, donant-se les culpes de l'inici de la pandèmia i amb una guerra de dades qui té més morts, qui ho gestiona menys pitjor.

Ens uneix perquè s'ha vist clar que les fronteres només són administratives. Tots som humans i compartim les mateixes condicions: ens morim davant els mateixos perills, patim davant les mateixes malalties, ens organitzem davant les mateixes pors, i ens ajudem amb les mateixa solidaritat.

Ens separa perquè ha fet créixer les desigualtats. No, aquesta pandèmia no la pateix tothom igual!

A mi m'ha unit més a les persones del meu voltant: hem parlat més, ens hem trucat més, quan ens hem vist ho hem fet amb més ganes. Tinc la sensació que ara valoro una mica més la companyia i el contacte amb les persones que estimo.

Ens separa perquè s'han tancat les fronteres. Ja no et pots moure pel món com abans.

Jo crec que ens uneix perquè ens ha humanitzat a tots: ens ha fet adonar de què és l'important i ens ha recordat que som vulnerables. Totes les persones del món compartim aquesta vulnerabilitat, i les ganes de cuidar-nos i de viure.

ALTRES PROPOSTES

Anàlisi d'anuncis oficials i comercials: quins missatges hi són predominants? Quins relats hegemònics es construeixen? Amb quina intencionalitat?

Repàs de conceptes econòmics que han tingut molt ressò durant aquests mesos: ERTO, atur, deute, reactivació, etc.

Mapització de l'estat actual de la pandèmia: buscar informacions oficials sobre l'estat de la pandèmia en diferents països, elaborar una llegenda i crear els mapes.

Anàlisi d'imatges: recull de fotografies que hagin impactat en aquests períodes i analitzar-les incloent una mirada empàtica (què viu/pensa/sent cada una de les persones que hi apareix?)

Repàs històric d'epidèmies amb gran impacte social: quan es van donar? Per què? Quines conseqüències han tingut?

Anàlisi de discursos de l'odi, relats racistes: buscar exemples de discursos polítics i socials en què s'hagi assenyalat i criminalitzat a grups socials concrets que, per condició o procedència, se'ls culpabilitza d'una pandèmia que és mundial i humana.

Comparació d'inversions econòmiques (es pot usar el mateix exercici que el de les boles): quan s'inverteix en investigació? I en sanitat? I en educació? Quant s'inverteix en l'exèrcit? Quant de finançament rep el futbol? I la banca?

Cerca d'iniciatives en l'entorn proper: en el barri, poble o ciutat, quines iniciatives socials, culturals, etc. s'estan duent a terme per minimitzar els efectes negatius de la pandèmia i les seves conseqüències?

QUAN EL CORONAVIRUS VA CANVIAR EL MÓN

I LA GENT VA
SANAR.
I VA SOMNIAR
NOUS HORITZONS,
NOVES FORMES DE
VIDA.

Kitty O'Meara

"And people stayed home"